

A door het jaar 22

M. Assumpta

3 september 2023

Wereldgebedsdag voor de zorg voor de schepping

Eerste lezing (Jer 20,7-9)

Uit de profeet Jeremia

Eens bad de profeet Jeremia:

“Heer, Jij bent het die mij verleid hebt;

ik ben bezwaken,

want tegen Jou kan ik niet op.

Maar de hele dag lachen de mensen mij uit,

iedereen drijft de spot met mij.

Als ik hen wil toespreken moet ik schreeuwen,
en ‘geweld en onderdrukking’ roepen.”

Ja, die opdracht van God brengt mij

iedere dag schande en vernedering.

Soms denk ik:

Ik wil er niets meer van weten,

ik spreek niet meer in zijn naam.

Maar dan laait er weer vuur op in mijn hart,

het brandt in mijn gebeente.

Ik doe alle moeite om het in bedwang te houden

maar het lukt me niet.

Tweede lezing (Rom. 12, 1-2)

Uit de brief van de apostel Paulus aan de christenen van Rome

Broeders en zusters,

jullie hebben ervaren hoe goed God voor ons is.

Ik vind dat jullie zich dan ook in Gods dienst moeten stellen.

Heel jullie leven zou een gave moeten zijn,

die God voldoening geeft.

Dat is de juiste manier om God te vereren.

Leef dan ook anders dan zij die God niet willen kennen,

leef een nieuw leven.

Want God heeft jullie de wijsheid gegeven,

om te weten wat goed is en wat verkeerd is,

ja, om te weten wat zijn wil is.

Evangelie (Mt. 16,21-27)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

In die tijd begon Jezus zijn leerlingen duidelijk te maken

dat Hij naar Jeruzalem moest gaan

en veel moest lijden van de oudsten, hogepriesters en schriftgeleerden,

dat Hij ter dood gebracht zou worden

en op de derde dag zou worden opgewekt.

Petrus nam Hem apart en vermaande hem:

`God beware Je, Heer!
Dat mag Jou niet overkomen.'
Jezus echter zei tegen Petrus:
`Ga weg, Satan.
Je bent een struikelblok voor Mij,
want jouw gedachten zijn mensengedachten,
niet Gods gedachten.'
Toen zei Jezus tot zijn leerlingen:
`Als iemand mij wil volgen,
laat hem dan breken met zichzelf,
zijn kruis opnemen en Mij volgen.
Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen.
Maar wie zijn leven verliest omwille van Mij, zal het vinden.
Wat zal het een mens baten als hij de hele wereld wint,
maar zichzelf schade toebrengt?
Of wat kan een mens geven in ruil voor zichzelf?
Ooit zal de Mensenzoon komen,
bekleed met de heerlijkheid van zijn Vader,
en dan zal Hij iedereen loon naar werken geven.

Homilie

Z en B,

Hoe is onze aarde ontstaan, hoe is het begonnen?
Het geloof heeft altijd gezegd: het begon met God.
Hij staat aan het begin. Hij heeft alles geschapen: hemel en aarde, zon, maan en sterren,
planten, bomen, vogels en vissen, landdieren en uiteindelijk ook de mens.

Maar de wetenschap zegt: 'niets daarvan. Het begon met de oerknal, de big bang.
Een belletje, duizend maal kleiner dan een speldenknop is ontploft, zo een 14 miljard jaar
geleden, en dan werd het heelal geboren, en het werd steeds groter en groter, en het groeit
nog steeds. En daarin is het leven ontstaan.'

'Wie heeft er gelijk,' vraagt men zich af 'de wetenschap of het geloof?'.
Ze hebben allebei gelijk. Want wetenschap en geloof spreken niet dezelfde taal, ze hebben
een verschillende bedoeling.
Het is als wanneer je een nieuw huis hebt gebouwd, en je zegt: 'ik heb er mijn paradijs van
gemaakt, een warm nest, met een open deur voor iedereen, het mooiste plekje op aarde.'

En dat je architect dan zegt: 'niets daarvan. Ik heb dat huis ontworpen, en voor verwarming
gezorgd, en er ramen en deuren in voorzien, niet om open te zetten, maar om te sluiten.'

Wie van de twee heeft er gelijk? Allebei, want wat de architect zegt heeft te maken met hoe
je huis tot stand is gekomen. En wat jij zegt heeft het erover wat dat huis voor je betekent, en
hoe je erin – samen met je gezin – een gelukkig bestaan wilt opbouwen.

Zo ook dus het verhaal van de schepping en de oerknal.
De oerknal heeft het erover hoe het heelal en de wereld ontstaan zijn.
Maar het verhaal van de schepping is van een andere orde, het spreekt een andere taal.

Het werd geschreven nadat het Joodse volk ervaren had hoe zij op wonderlijke wijze uit hun slavenbestaan in Egypte waren bevrijd, en hoe zij later uit de ballingschap van Babylonië naar hun land konden terugkeren.

Daar voelden ze de hand in van iemand die zich het lot van de mensen aantrekt, die hoort en ziet waar mensen te lijden hebben, die afdaalt om hen te bevrijden, die hen toekomst toezegt. Ze noemden hem God, of JHWH-ik zal er zijn.

Want - zo werd hen duidelijk – het was zijn droom dat alles wat tot stand was gebracht ervoor zou dienen dat mensen en dieren en planten, in harmonie met elkaar op deze aarde een gelukkige en veilige thuis zouden vinden, niemand uitgesloten, niemand tekort gedaan. En daarom schreven ze dat verhaal van de schepping in zeven dagen, met telkens dat refrein 'En God zag dat het goed was'.

En in een tweede verhaal beschreven ze dat God aan de mens de taak gaf en de verantwoordelijkheid zijn schepping af te maken, te bewonen en bewoonbaar te maken. Hij plaatste de mens in een wondermooie tuin, en zoals hij dieren en planten een naam zou geven, zo zouden ze heten.

Maar naderhand schreven ze een derde verhaal. Want wanneer ze rond zich keken, merkten ze hoe het er in de wereld echt aan toe ging, hoe de mensen zich lieten verleiden om hun verantwoordelijkheid te ontlopen, en ervoor kozen zoveel mogelijk te heersen over mekaar en over de natuur, en strijd te voeren met mekaar, en roofbouw te plegen op wat de aarde voortbracht.

Ze merkten dat de mensen het paradijs, dat ze van God ter beschikking hadden gekregen, niet waard bleken te zijn, en in broederstrijd terecht waren gekomen.

Ze hadden het goed gezien, de Bijbelse schrijvers van zo lang geleden.

Ze hadden vastgesteld dat het blijkbaar in de mens zit ingebakken om eigenbelang te laten primeren op zorg voor het algemeen belang. Later heeft men dat 'de erfzonde' genoemd.

Z en B,

Hun verhalen van toen, zijn nog steeds actueel. Het zijn verhalen van alle tijden.

De erfzonde heeft blijkbaar heel diepe wortels.

Ook nu men er op vandaag steeds minder naast kan kijken dat we echt bezig zijn onze aarde, ons eigen huis te vernietigen, komt de mens niet tot rede.

Hoeveel hectares bos moeten er nog afbranden? Hoeveel overstromingen moeten nog hele dorpen vernielen? Hoeveel mensen moeten er nog sterven of vluchten omdat hun land een woestijn is geworden? Hoeveel?

Wanneer zullen we eindelijk eens met zijn allen proberen uit ons hoofd te zetten – zoals Louis Neefs 50 jaar geleden zong – hoeveel geld een miljoen is?

Want om de miljoenen gaat het. We plegen roofbouw op de aarde en de natuur omwille van economisch voordeel.

Een echt beleid blijft uit omdat iedereen weet dat dit versobering vergt, en rechtvaardiger wereldverhoudingen.

Maar we spelen – letterlijk en figuurlijk – met vuur. We moeten dringend onze verantwoordelijkheid nemen. Er is echt geen tijd meer om de pauzeknop in te drukken.

En men weet dat goed genoeg.

Zoals we hoorden in de brief van Paulus aan de Romeinen: God heeft jullie de wijsheid gegeven, om te weten wat goed is en wat verkeerd is.

En men weet ook dat we aan de komende generaties een zware en onzekere toekomst nalaten.

Zoals Jezus zegde in het evangelie van deze zondag: Wat zal het een mens baten als hij de hele wereld wint, maar zichzelf schade toebrengt?

Z en B,

In het derde verhaal uit de bijbel horen we de mens zeggen: 'ben ik de hoeder van mijn broeder?'

Laten wij met zijn allen antwoorden: 'ja, wij zijn de hoeders van onze broeders. Ja, wij moeten ons het lot aantrekken van de armen en de slachtoffers van onze graaicultuur. Ja, wij moeten denken op de komende generaties dat ook zij nog zullen kunnen leven op deze aarde.'

En laten we niet wachten tot de politieke verantwoordelijken een antwoord gevonden hebben.

Laten we er zelf aan beginnen. Het is onze plicht als christen.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.